

مجلس امیدآفرین؛ مجلس تراز انقلاب اسلامی، براساس بیانیه گام دوم انقلاب

میان رشته ای :: پیام :: زمستان 1398 - شماره 135

از 115 تا 129

آدرس ثابت : <https://www.noormags.ir/view/fa/articlepage/1598076>

دانلود شده توسط : بلال نیازی مهمانی

تاریخ دانلود : 17/08/1399

مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) جهت ارائه مجلات عرضه شده در پایگاه، مجوز لازم را از صاحبان مجلات، دریافت نموده است، بر این اساس همه حقوق مادی برآمده از ورود اطلاعات مقالات، مجلات و تألیفات موجود در پایگاه، متعلق به "مرکز نور" می باشد. بنابر این، هرگونه نشر و عرضه مقالات در قالب نوشتار و تصویر به صورت کاغذی و مانند آن، یا به صورت دیجیتالی که حاصل و بر گرفته از این پایگاه باشد، نیازمند کسب مجوز لازم، از صاحبان مجلات و مرکز تحقیقات کامپیوتری علوم اسلامی (نور) می باشد و تخلف از آن موجب پیگرد قانونی است. به منظور کسب اطلاعات بیشتر به [صفحه قوانین و مقررات](#) استفاده از پایگاه مجلات تخصصی نور مراجعه فرمائید.

پایگاه مجلات تخصصی نور

www.noormags.ir

مجلس امیدآفرین؛ مجلس تراز انقلاب اسلامی براساس بیانیه گام دوم انقلاب

تنظیم: معاونت سیاسی

عملکرد مجلس شورای اسلامی در گام اول انقلاب اسلامی نشان می‌دهد که این نهاد با وجود انجام دادن اقدامات مثبت و انقلابی، مانند صدور رأی عدم کفایت سیاسی بنی‌صدر، حمایت از محرومان و مستضعفان، حضور نیروهای انقلابی و تشکیل نهادهای انقلابی در دهه اول انقلاب و...، نقاط ضعفی نیز دارد که در گام دوم انقلاب اسلامی باید مرتفع شوند. در واقع، نگاه و رویکرد به مجلس شورای اسلامی باید در گام دوم انقلاب، راهبردی‌تر و مبتنی بر افق تمدنی انقلاب اسلامی و همچنین، ارتقای کارآمدی نظام باشد و اگر انتقادی به عملکرد مجلس در گام اول انقلاب وجود دارد، به‌طور عمده، به دلیل غفلت آن در این حوزه‌هاست. باوجود این، انتخابات دوازدهمین دوره مجلس شورای اسلامی در اسفند ماه امسال، رخدادی تعیین‌کننده خواهد بود. تعیین‌کننده بودن این رخداد به چند دلیل است:

۱. ضعف‌ها و نقایصی در کارنامه عملکرد مجلس در گام اول انقلاب وجود دارد که باید باتوجه به آسیب‌شناسی عملکرد مجلس در گام اول انقلاب، اکنون تلاش شود تا در مجلس آینده، آن آسیب‌ها حل و رفع شوند.

۲. جایگاه مجلس شورای اسلامی در میان ارگان‌های مختلف کشور به‌عنوان یکی از دستگاه‌های متجلی‌کننده‌ی مردم‌سالاری دینی و به‌عنوان «خانه واقعی ملت»، وجه دیگر اهمیت انتخابات پیش‌رو است. در واقع، مجلس شورای اسلامی یکی از عمده‌ترین نهادهایی است که تجلی مردم‌سالاری دینی می‌باشد، زیرا باتوجه به میزان و کیفیت عملکرد این نهاد،

به راحتی، می توان نتیجه نقش آفرینی و رأی مردم در حوزه سیاست کشور را مشاهده کرد. بنابراین، باید به کیفی سازی مجلس آینده پرداخت.

۳. به لحاظ جایگاه آن در حقوق اساسی جمهوری اسلامی ایران، کارویژه های مهمی به عهده مجلس است. این کارویژه ها که در دو محور «تقنین و نظارت» خلاصه شده است، به زبان ساده به این معناست که مجلس هم نحوه اداره کشور را از طریق قانون گذاری مشخص می کند و هم با نظارت بر عملکرد دستگاه های مختلف، می تواند نواقص و ضعف های عملکردی آنها در عمل به قانون را به آنها گوشزد کند. از این جهت، مجلس، کارویژه ی پالایشی و تصحیحی نیز دارد، زیرا با توجه به نقش نظارتی اش، می تواند دستگاه های مختلف را بابت عملکردشان مورد بازخواست قرار دهد و آنها را وادار سازد که نواقص عملکرد خود را اصلاح کنند.

۴. وجه دیگر اهمیت مجلس دوازدهم شورای اسلامی، به لحاظ موقعیت زمانی آن می باشد؛ زیرا نخستین انتخاباتی است که در گام دوم انقلاب اسلامی برگزار می شود و بنابراین، انتخابات این مجلس و نتیجه آن می تواند در ریل گذاری به سمت تحقق اهداف مندرج در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی، تأثیر تعیین کننده داشته باشد. براین اساس، می توان گفت که در انتخابات آینده مجلس باید از سرفصل ها و انتظارات مندرج در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی به نوعی، به عنوان معیار نام برد. در واقع، اگر قرار باشد که مجلس آینده به گونه ای شکل بگیرد که ریل گذاری دقیق و درستی برای گام دوم انقلاب داشته باشد، به طور طبیعی، این محقق نمی شود، مگر به سرفصل ها، انتظارات و افق های تعیین شده در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی توجه داشته و تلاش کنیم تا شاخص های مجلس تراز انقلاب را براساس محتوای بیانیه مذکور استخراج کنیم.

مجلس تراز انقلاب در بیانیه گام دوم

با دقت در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی می توان گفت که مجلس تراز انقلاب اسلامی،

مجلسی است که حائز شاخص‌ها و ویژگی‌های زیر باشد:

۱. **حمایت از فعالیت‌های علمی و پژوهشی:** علم و پژوهش از سرفصل‌های هفت‌گانه مندرج در بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی است که باید برای تقویت این عرصه تلاش شود. با وجود این، اکنون مسئله این است که با توجه به ماهیت مجلس شورای اسلامی، به طور طبیعی، این نهاد مانند یک دانشگاه، مرکز تحقیقاتی یا پژوهشگاه علمی، کار پژوهشی انجام نمی‌دهد و به طور مستقیم، نمی‌تواند نقشی در تحقق این سرفصل مهم داشته باشد، اما اگرچه نقش آن در حوزه علم و پژوهش ماهیت غیرمستقیم دارد، اما این نقش می‌تواند بسیار تعیین‌کننده باشد. در این زمینه، مجلس می‌تواند با تصویب قوانین شایسته، بستر مناسبی را برای توسعه و تقویت فعالیت‌های پژوهشی و دانشی در کشور فراهم کند. به عنوان مثال، مجلس می‌تواند قوانینی را در مسیر حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، نوآوری‌های علمی نخبگان دانشگاهی و... تصویب کند و از این طریق، افزون‌بر جلوگیری از خروج نخبگان از کشور، زمینه‌های بهره‌مندی کشور از دستاوردهای علمی آنها را فراهم کند.

در این زمینه، به‌ویژه مجلس می‌تواند به تقویت بودجه پژوهشی کشور بپردازد که در سال‌های اخیر در مضیقه نیز قرار گرفته است. به عنوان مثال، براساس لایحه برنامه ششم توسعه، سهم پژوهش از تولید ناخالص داخلی با آنچه در سیاست‌های کلی پیش‌بینی شده، تفاوت بارزی دارد. براساس سیاست‌های کلی مرتبط با علم و فناوری، می‌بایست «بودجه تحقیق و پژوهش تا پایان سال ۱۴۰۴ به حداقل ۴ درصد تولید ناخالص داخلی» افزایش می‌یافت، اما این رقم اکنون نیم‌درصد است؛

۲. **التزام عملی به شعارهای انقلاب و حمایت از جریان انقلابی:** تجربه گام اول انقلاب نشان می‌دهد که هر جا دزدگی، ناکارآمدی و ضعفی ایجاد شده، به دلیل بی‌توجهی مسئولان به شعارهای انقلابی و غفلت آنها از جریان انقلابی کشور بوده است. در این زمینه، مقام معظم رهبری عجله الله در بیانیه گام دوم انقلاب می‌فرمایند: «اگر بی‌توجهی به شعارهای انقلاب و غفلت از جریان انقلابی در برهه‌هایی از تاریخ چهل‌ساله نمی‌بود - که متأسفانه

بود و خسارت بار هم بود- بی شک، دستاوردهای انقلاب از این بسی بیشتر و کشور در مسیر رسیدن به آرمان‌های بزرگ بسی جلوتر بود و بسیاری از مشکلات کنونی وجود نمی‌داشت.»

بنابراین، یک منشأ مهم وجود آسیب در عملکرد مسئولان را می‌توان در نقیصه مذکور دانست، زیرا توجه به شعارهای انقلاب، منشأ انگیزه، دغدغه، تحرک و پویایی است و میدان دادن به جریان انقلابی نیز به معنای میدان دادن به کسانی است که در شرایط کمبود، سختی، تنگنا و فشار، با همت مضاعف، روحیه انقلابی و عمل جهادی، قادرند موانع را پشت سر بگذارند. نمونه‌های این امر را می‌توان در دوران دفاع مقدس یا در دهه اول انقلاب در راه‌اندازی و توسعه اقدامات جهادی دید. امروزه نیز شاهدیم که در مواقع حساس و سرنوشت‌ساز یا وقوع برخی حوادث غیرمترقبه، چگونه توجه به شعارهای انقلاب و میدان دادن به جریان انقلابی، منشأ اثر، گره‌گشایی و امیدبخشی می‌شود. حال در گام دوم انقلاب اسلامی، مجلس شورای اسلامی باید با نصب‌العین قرار دادن شعارهای انقلاب در حوزه‌هایی چون عدالت‌خواهی، آزادی‌خواهی، استقلال‌طلبی، پیشرفت‌گرایی و... نقش‌آفرینی متناسب با شأن خود را داشته باشد. افزون‌براین، مجلس باید در مسیر تقویت جریان انقلابی کشور، حاضر به ورود جدی به صحنه باشد. به‌عنوان مثال، اگر در دستگاهی به نیروهای انقلابی بی‌توجهی می‌شود و در نقطه مقابل، آن دستگاه جولانگاه افراد و نگاه‌های غیرانقلابی و لیبرالی است، مجلس بنا به رسالت نظارتی خود باید اقدام شایسته را انجام دهد.

توجه به این امر، به‌ویژه از آن‌رو ضروری است که مجلس در سال‌های اخیر در ارتباط با پرونده‌هایی چون جاسوسان زیست‌محیطی، حضور دوتابعیتی‌ها در مناصب حکومتی، فیش‌های حقوقی نجومی، برخورد با مفسدان و اختلاس‌گران، گره‌گشایی از مشکلات معیشتی مردم و... ورود جدی نداشت. به‌عبارت‌دقیق‌تر، در حوزه‌های مذکور اگرچه مجلس ورود هم داشته، اما نتایج ملموس و عینی جدی، به‌گونه‌ای که منجر به حل مسئله شود، حاصل نشده است و متأسفانه، اراده چندانی هم برای ادامه روند به‌منظور به نتیجه رسیدن مصوبات مجلس هم از سوی خود مجلس دیده نشده است؛

۳. عینیت‌بخشی به نظریه نظام انقلابی: به کار بستن نگاه انقلابی، روحیه انقلابی و عمل جهادی یکی از رسالت‌های مجلس شورای اسلامی در گام دوم انقلاب است که رهبری معظم انقلاب ع.ا.ع. در بیانیه گام دوم بدان اشاره کرده‌اند. از عناصر سه‌گانه مذکور، می‌توان به عنوان «عناصر و ارکان نظریه نظام انقلابی» تعبیر کرد. بنابراین، منظور معظم‌له از توجه به این عناصر، در اصل و اساس، به معنای عینیت‌بخشی و عمل به موازین نظریه نظام انقلابی است. منظور از عینیت‌بخشی به این نظریه نیز عبارت است از «حساسیت مثبت نشان دادن به نقدها، در عین فاصله نگرفتن از ارزش‌ها»، «تضاد و ناسازگاری ندیدن میان جوش انقلابی و نظم سیاسی و اجتماعی»، «متحجر نبودن در برابر پدیده‌ها و موقعیت‌های نو به نو، فاقد احساس و ادراک نبودن، در عین پایبندی شدید به اصول خود»، «حساسیت شدید به مرزبندی‌های خود با رقیبان و دشمنان و بی‌مبالاتی نکردن با خطوط اصلی انقلاب و نظام.»

توجه به این مهم از آن رو بسیار ضروری است که منشأ بسیاری از آسیب‌ها در عملکرد مدیران را باید در درک نکردن صحیح و دقیق آنها از انقلاب اسلامی دانست؛ بدین معنا که، برخی از مدیران و مسئولان کشور، به نظام اسلامی، نگاهی عرفی دارند و غافل از آن هستند که نظام عهده‌دار پیشبرد اهداف انقلاب اسلامی است. مثلاً، نگاه کیسه‌دوزانه و فرصت‌طلبانه به مسئولیت خود دارند و درک نمی‌کنند که انقلاب اسلامی، انقلابی برای «خودسازی، جامعه‌پردازی و تمدن‌سازی» است. این انقلاب، آغازگر «عصر جدیدی» در عالم بوده، تقابل استکبار با آن جدی و ریشه‌ای است، شعارهای آن برخاسته از متن اعتقادات توده‌های مردم است و بنابراین، تاریخ مصرف‌دار نیستند و... در یک کلام، برخی مسئولان، میان جوش انقلابی و نظم موجود ناسازگاری می‌بینند؛ یعنی، به نظریه نظام انقلابی توجهی ندارند. به عبارت دیگر، انقلابی‌گری را مربوط به دوران مبارزه و قبل از ایجاد نظم و نظام سیاسی می‌دانند. از این رو، وقتی در مصادر امور قرار می‌گیرند، بیش از آنکه به انقلابی‌گری و شیوه‌های انقلابی توجه داشته باشند، خود را اسیر وضعیت بوروکراتیک حاکم بر حوزه مسئولیت‌شان می‌کنند. حال در گام دوم انقلاب، مجلس شورای اسلامی به سبب رسالت‌های خطیر

قانونی‌اش، باید پرچم‌دار بسط نظریه نظام انقلابی باشد تا زمینه را برای ترویج نگاه انقلابی، روحیه انقلابی و عمل جهادی را فراهم کند. به‌عنوان مثال، مجلس نباید به افرادی که نگاه انقلابی ندارند یا در کارنامه آنها عمل جهادی وجود ندارد، رأی اعتماد دهد. در همین زمینه، می‌توان به شاخص سهولت فضای کسب و کار در کشور اشاره کرد که تأثیر جدی در رونق تولید دارد، اما با وجود پایین بودن نمره ایران در این شاخص، مجلس تاکنون اقدامی جدی برای سهولت فضای کسب و کار و رفع موانع تولید انجام نداده است. البته، قوانینی در این زمینه تصویب شده، اما نظارتی از سوی مجلس بر اجرای این قوانین صورت نگرفته است و از اینجاست که می‌گوییم برای رفع موانع فضای کسب و کار اقدام جدی انجام نداده است.

۴. تلاش برای نهادسازی انقلابی: نهادسازی مطابق با نگاه انقلابی، از جمله رسالت‌های مسئولان برای تحقق گام دوم انقلاب اسلامی است. اهمیت این موضوع از آن رو است که به‌عنوان نمونه توفیق جمهوری اسلامی در بدترین شرایط درآمدی و امنیتی در دهه نخست برای کاهش شدید محرومیت روستاها و حاشیه‌نشین‌ها، ناشی از یک نهادسازی صحیح و هوشمندانه با به‌کارگیری نیروهای مردمی و جهادی بود. همین‌طور است درباره افزایش سطح سواد و تحصیلات و همچنین، خدمات درمانی و بهداشتی. از سوی دیگر، ناکامی پانزده سال اخیر (پس از فرمان رهبر انقلاب در اوایل دهه ۱۳۸۰) در مبارزه با قاچاق کالا یا فساد اقتصادی، دقیقاً معلول موفق نشدن در نهادسازی و انگیزه‌بخشی عاملان اقتصادی و سیاسی برای همکاری حول این محورها بوده است. ما گاه نتوانسته‌ایم صاحبان منافع شخصی و گروهی را به تغییر رفتار به نفع منافع ملی و اسلامی ملزم سازیم، گاه نتوانسته‌ایم هزینه تصمیمات بحران‌زا یا رفتارهای فسادزا را به‌قدر کافی و بازدارنده بالا ببریم و گاه نتوانسته‌ایم مشارکت واقعی مردم در اقتصاد و اداره امور کشور را تضمین کنیم. ثمره نهادهای فعلی، خود را در ایجاد شبکه‌ای از ذی‌نفعان اقتصادی و سیاسی نشان می‌دهد که نفع آنها در استمرار واردات کالاهای اساسی و وابستگی به خارج، حفظ وابستگی بودجه دولت به نفت، تداوم قاچاق کالا، فساد اقتصادی یا هر چیز دیگری است. حال آنکه با نهادسازی انقلابی می‌توان

مانع از تداوم فعالیت این شبکه‌ها در کشور شد. واضح است که مجلس باید در این نهادسازی پیشگام باشد.

۵. درون‌گرا و جوان‌گرا: منظور از متکی به درون بودن مجلس آن است که این نهاد در فعالیت‌های قانون‌گذارانه و نظارتی خود باید برای تقویت ظرفیت‌های داخلی و اتکای بیشتر بخش‌های اجرایی به این ظرفیت‌ها بکوشد. به‌عنوان مثال، مجلس می‌تواند دولت را مکلف کند که به جای واردات فلان کالا، بخش‌های تعطیل یا نیمه‌تعطیل صنعتی را راه‌اندازی کند تا چرخ صنعت در داخل کشور رونق بگیرد یا در مواردی که در داخل کشور ظرفیت‌های مناسبی برای تولید برخی کالاها وجود دارد، اما با جهت‌گیری‌های غلط اجرایی، همان کالاها از خارج وارد می‌شود، مجلس باید با استفاده حداکثری از ظرفیت نظارتی خود، برای رفع این موانع بکوشد.

منظور از جوان‌گرایی نیز این نیست که همه نمایندگان مجلس باید از جوانان باشند، بلکه منظور این است که جهت‌گیری فعالیت‌های این نهاد باید معطوف به فراهم کردن زمینه‌های لازم برای میدان دادن به جوانان در بخش‌های مختلف کشور باشد. به‌عنوان مثال، اکنون مجلس باید به‌طور دقیق بر اجرای قانون ممنوعیت به‌کارگیری بازنشستگان نظارت کند تا فرایند چرخش نخبگان در دستگاه‌های اجرایی، پوست‌اندازی مدیران و روی کار آمدن جوانان جان تازه‌ای بگیرد.

در این زمینه نیز عملکرد مجلس حاوی اشکالاتی چند است. مثلاً، در برخی دولت‌ها افرادی عهده‌دار سمت وزارت شده‌اند و برای این منظور از مجلس رأی اعتماد گرفته‌اند که اولاً، کهولت سن داشته‌اند و ثانیاً، کارنامه عملکرد آنها در دولت‌های قبلی نیز چندان موفق نبوده است و ثالثاً، بعد از تصدی چندبارۀ وزارت و قطعی شدن ناکارآمدی آنان، بلکه خسارت‌آفرینی آنها برای کشور، مجلس اقدام خاصی برای مقابله با آنها انجام نداده است.

۶. سبقت‌گیرنده در خدمت‌رسانی به مردم: گام دوم انقلاب باید گام تقویت خدمت‌رسانی به مردم در ابعاد و عرصه‌های مختلف باشد و مجلس در این زمینه، اگرچه

نمی‌تواند به‌عنوان کارگزار میدانی خدمت‌رسانی باشد، اما قطعاً باید با سیاست‌گذاری و ریل‌گذاری درست، برای اقدامات و فعالیت دستگاه‌های اجرایی را به سوی گره‌گشایی از مشکلات مردم سوق دهد. در این زمینه، مجلس نباید کوتاهی، تعلل و ضعف برخی دستگاه‌ها که عملکرد آنها، به‌طور مستقیم، بر زندگی روزمره مردم تأثیر می‌گذارد را تحمل کند و باید در اسرع وقت و با صراحت هرچه تمام، به برخورد با افراد خاطی و حتی غافل‌همت گمارد. متأسفانه، عملکرد مجلس در گام اول انقلاب در این زمینه نیز خالی از اشکال نیست؛ به‌ویژه در برهه‌هایی مانند وقوع نوسانات ارزی که در دولت‌های مختلف آسیب‌هایی جدی بر معیشت مردم وارد کرده است، مجلس اقدام جدی انجام نداده است.

۷. تلاش برای اجرای سیاست‌های تقویت و نهادینه‌سازی اقتصاد مقاومتی: تأکید بر اقتصاد به‌عنوان یکی از عرصه‌های حیاتی در گام دوم انقلاب که نیازمند توجه، استحکام و صلابت است، به چند دلیل عمده است؛ اول اینکه اقتصاد و ضعف اقتصادی، پاشنه آشیل کشور در کل دوره تاریخ معاصر بوده است؛ بدین معنا که، به سبب ضعف اقتصادی و مالی در داخل و هجوم بیگانگان از خارج، به تدریج، زمینه‌های وابستگی ایران به دنیای خارج به‌طور روزافزونی تقویت می‌شد و در نتیجه آن، استعمار ایران از سوی بیگانگان، به مرور زمان، بیشتر می‌شد. وجود این نقیصه، همواره یکی از مهم‌ترین دلایل شکست نهضت‌های اجتماعی در ایران بوده و سبب شده باوجود جانفشانی‌ها و مجاهدت‌های فراوان در تاریخ معاصر ایران، اما آزادی‌خواهی و استقلال‌طلبی مبارزات مردمی به بار ننشیند. انقلاب اسلامی، آن‌گونه که رهبری معظم انقلاب در بیانیه گام دوم انقلاب نیز تصریح کرده‌اند، راه‌هایی از این نقیصه را به ما نشان داد، اما در پرتو عملکردهای ضعیف داخلی و فشارهای خارجی، هنوز این وضعیت، به‌طور کامل، دگرگون نشده است؛

دوم اینکه درست به دلیل وجود همین نقیصه؛ یعنی، آسیب‌پذیری اقتصادی است که دشمنان انقلاب و نظام، از تحریم‌های اقتصادی به‌عنوان ابزار و سلاحی برای تسلیم و به‌زانو درآوردن ملت ایران استفاده می‌کنند. بنابراین، توجه به استحکام ساخت اقتصادی کشور در

گام دوم انقلاب اسلامی، به معنای گرفتن و روبودن ابزار تحریم و فشار اقتصادی از دست دشمنان ملت ایران است.

افزون‌براین دو عامل، باید به مشکلات اقتصادی موجود در کشور و تداوم آنها به مدت حدود یک دهه نیز به‌عنوان عامل زمینه‌ای دیگری که سبب طرح مسئله اقتصاد به‌عنوان یکی از عرصه‌های نیازمند توجه در گام دوم انقلاب شده است، نام برد. در صدر این مشکلات می‌توان به تورم و بیکاری جوانان اشاره کرد که تبعاتی چون رواج آسیب‌های اجتماعی نیز به همراه می‌آورد. در واقع، پرداختن به اقتصاد، ترمیم نقاط آسیب و ارتقای تاب‌آوری و ظرفیت‌سازی برای آن در گام دوم انقلاب می‌تواند راه‌حل بسیاری از مشکلاتی باشد که امروزه به‌عنوان «مسئله اجتماعی» در کشور وجود دارد و حالت انباشته به خود گرفته است. باین‌حال، در حوزه اقتصاد توجه به دو نکته مهم می‌تواند راه‌گشا باشد: یکی اینکه وجود مشکلات اقتصادی در شرایط کنونی نباید به رأی به ناکارآمدی اقتصادی انقلاب در گام اول منجر شود. واقعیت آن است که عملکرد چهل‌ساله انقلاب اسلامی، با وجود ضعف‌ها و چالش‌های موجود، در حوزه اقتصادی حاوی نقاط قوت و درخشان بسیاری است که باید در تحلیل عملکرد اقتصادی انقلاب مورد توجه قرار گیرد. با وجود این، اگر با وجود این موفقیت‌ها هنوز هم چالش‌های زیادی در حوزه اقتصادی داریم، به دلیل نارسایی‌ها و جهت‌گیری‌های نادرستی است که در طول سالیان گذشته داشته‌ایم و در گام دوم انقلاب باید به‌طور جدی، حل و رفع شوند. در این باره، رهبری معظم انقلاب در بیانیه گام دوم فرمودند که مهم‌ترین عیوب، وابستگی اقتصاد به نفت، دولتی بودن بخش‌هایی از اقتصاد که در حیطه وظایف دولت نیست، نگاه به خارج و نه به توان و ظرفیت داخلی، استفاده اندک از ظرفیت نیروی انسانی کشور، بودجه‌بندی معیوب و نامتوازن و سرانجام، عدم ثبات سیاست‌های اجرایی اقتصاد و عدم رعایت اولویت‌ها و وجود هزینه‌های زائد و حتی مسرفانه در بخش‌هایی از دستگاه‌های حکومتی است. نتیجه اینها مشکلات زندگی مردم از قبیل بیکاری جوان‌ها، فقر درآمدی در طبقه ضعیف و امثال آن است. راه‌حل این مشکلات، سیاست‌های اقتصاد

مقاومتی است که باید برنامه‌های اجرایی برای همه بخش‌های آن تهیه و با قدرت و نشاط کاری و احساس مسئولیت، در دولت‌ها پیگیری و اقدام شود. درون‌زایی اقتصاد کشور، مولد شدن و دانش‌بنیان شدن آن، مردمی کردن اقتصاد و تصدّی‌گری نکردن دولت، برون‌گرایی با استفاده از ظرفیت‌ها...، بخش‌های مهم این راه‌حل‌هاست. بی‌گمان یک مجموعه جوان و دانا و مؤمن و مسلط بر دانسته‌های اقتصادی در درون دولت خواهند توانست به این مقاصد برسند. دوران پیش‌رو باید میدان فعالیت چنین مجموعه‌ای باشد.

دیگر اینکه وجود مشکلات اقتصادی سبب شده که برخی گمان کنند این مشکلات لاینحل بوده و برای حل آنها چاره‌ای جز غلتیدن در دامن دیگران و نسخه‌برداری از دنیای خارج وجود ندارد. حال آنکه نه تنها این‌گونه دیدگاه و طرز تلقی‌ای ریشه برخی مشکلات اقتصادی موجود است و حتماً، در گام دوم انقلاب باید طرد شود، بلکه در داخل کشور ظرفیت‌های بی‌شمار متعددی وجود دارد که با مدیریت جهادی و انقلابی و میدان‌داری جوانان قادر به پاسخ‌گویی مناسب و قدرتمندانه به مسائل اقتصادی کشور است.

شک نیست که مجلس شورای اسلامی می‌تواند نقشی به مراتب تعیین‌کننده در اجرای سیاست‌های اقتصاد مقاومتی داشته باشد، اما متأسفانه با گذشت حدود شش سال از ابلاغ سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی از سوی مقام معظم رهبری دامت‌برکات، هنوز قوانین متقنی که دربرگیرنده راه‌حل‌های شفاف و قابل‌عملیاتی شدن باشد، از سوی مجلس وضع نشده است. برای رفع این نقیصه، مجلس باید ظرفیت‌های کارشناسی خود را تقویت کند تا به‌عنوان یکی از ارکان ایجاد یک اقتصاد مقاوم، بتواند به‌طور بهینه، به ایفای نقش‌های خود بپردازد؛

۸. عدالت‌خواه و فسادستیز: اهمیت عدالت به‌عنوان یکی از عرصه‌ها و بایسته‌ها در گام دوم انقلاب اسلامی نیز از چند جهت است: اول آنکه عدالت خواسته‌ای انسانی - اسلامی و یکی از شعارهای اصلی انقلاب اسلامی است؛ دوم آنکه فاصله وضعیت شاخص‌های عدالت در کشور، باوجود پیشرفت‌هایی که داشته، در مقایسه با دیگر حوزه‌ها و شاخص‌ها، با وضع مطلوب بیشتر است. بنابراین، عدالت نیاز به توجه و تمرکز بیشتری در گام دوم انقلاب

اسلامی دارد. درباره مبارزه با فساد، که خود یکی از جلوه‌های عدالت خواهی است، نیز باید گفت که مبارزه با فساد نیز ضرورتی عاجل و انکارناپذیر برای انقلاب اسلامی در گام دوم است و می‌توان گفت که این مورد باید در صدر اولویت‌های قابل‌تحقق برای گام دوم باشد؛ باتوجه‌به وقوع برخی فسادهای دانه‌درشت در کشور، زمینه‌های بدبینی و بی‌اعتمادی نسبت به کارگزاران شایسته و پاک‌دست نظام را افزایش داده و حتی در مواردی، سبب ترویج برخی قضاوت‌های اجحاف‌گونه در حق نظام و انقلاب شده است.

اهمیت موضوع عدالت و مبارزه با فساد به حدی است که مقام معظم رهبری دام‌عزیزه در بیانیه گام دوم، طهارت اقتصادی را شرط مشروعیت همه مقامات نظام دانسته و در این زمینه، به‌ویژه بر دوری از حرص، لقمه حرام، رفع محرومیت‌ها، رفع تبعیض در توزیع منابع عمومی و میدان دادن به ویژه‌خواری، عدم‌مدارا با فریبگران اقتصادی و پرهیز از غفلت از قشرهای نیازمند حمایت تأکید کرده‌اند.

توجه به این موضوع از سوی مجلس شورای اسلامی در گام دوم اهمیت ویژه‌ای دارد، زیرا تجربه گام اول انقلاب اسلامی نشان می‌دهد که مجلس با وجود برخی قانون‌گذاری‌ها برای مبارزه با فساد، در عمل برخی از اعضای آن و اطرافیان آن اعضا، خود گرفتار فساد و زدوبند بوده و اساساً خود بخشی از مسئله هستند و نه راه‌حل.

۹. پاسدار آزادی و استقلال ملی: استقلال و آزادی از خواسته‌ها و بایسته‌های موردتوجه رهبری در گام دوم انقلاب اسلامی است. به تعبیر ایشان، «استقلال ملی به معنی آزادی ملت و حکومت از تحمیل و زورگویی قدرت‌های سلطه‌گر جهان است. و آزادی اجتماعی به معنای حق تصمیم‌گیری و عمل کردن و اندیشیدن برای همه افراد جامعه است...». بنابراین، می‌توان گفت که استقلال و آزادی دوروی سکه حاکمیت ملی هستند؛ با این تفاوت که اولی در ارتباط و نسبت با بیگانگان معنا می‌یابد و دومی در نسبت با جامعه و محیط داخلی.

اهمیت پاسداری از استقلال ملی و آزادی در گام دوم انقلاب به چند دلیل اساسی است: اول اینکه این دو در طول تاریخ معاصر، از مهم‌ترین مسائل ملی و از جمله مهم‌ترین

موضوعات مبارزات مردمی بوده است. از این رو، در جریان شکل‌گیری و پیروزی انقلاب اسلامی، «استقلال و آزادی» یکی از مهم‌ترین شعارهای ملت ایران بود. دوم اینکه با وجود آنکه با پیروزی انقلاب اسلامی گام‌های مهمی برای تحقق و تحکیم این دو ارزش والا برداشته شده، اما هم‌اکنون نیز این دو آرمان مهم از سوی قدرت‌های بیگانه و مداخله‌گر مورد تهدید است و چنانچه نسبت به پاسداری از این دو غفلت شود، وقایع ذلت‌بار گذشته تکرار خواهد شد. اهمیت این موضوع به‌ویژه بدان سبب است که دنیای غرب با شعار جهانی‌سازی اولاً، تبلیغ می‌کند که استقلال دیگر معنای خود را از دست داده و تأکید بر حفظ استقلال ملی در شرایط جهانی شدن، سالبه به انتفای موضوع است. حال آنکه واقعیت‌های مختلف جهانی و بین‌المللی نقیض این قضیه را نشان می‌دهد و ثابت می‌کند که در دل جهانی‌سازی غربی، وابستگی نیز وجود دارد و چنانچه کشوری به این موضوع بی‌توجه باشد، زنجیرهای اسارت و وابستگی آن روز به روز محکم‌تر خواهد شد. در حوزه آزادی نیز دنیای غرب با شعار جهانی‌سازی درصدد تحمیل الگوی مطلوب خود در حوزه آزادی بر دیگر ملت‌هاست. حال آنکه الگوی غرب در حوزه آزادی، با الگوی مطلوب اسلامی-ایرانی، تفاوت‌های بنیادین هستی‌شناسانه و معرفت‌شناسانه دارد.

در این حوزه نیز مجلس باید ضمن مبارزه با کنش‌های سیاسی و نخبگی که درصدد تنویر کردن سازش در کشور هستند، با سیاست‌گذاری صحیح و دقیق فرهنگی، زمینه‌های فراگیری الگوی مطلوب و بومی آزادی در کشور را فراهم کند. متأسفانه، در این زمینه نیز در عملکرد مجالس مختلف در گام اول انقلاب ضعف وجود دارد، زیرا بخش زیادی از بودجه فرهنگی کشور به جای آنکه معطوف به ارتقای درجه استقلال و آزادی هزینه شود، در عمل در اختیار خرده‌جریان‌های معارض فرهنگی و سلبریتی‌هایی قرار گرفته که نه تنها توجهی به حفظ استقلال کشور ندارند، بلکه در عمل مروج بی‌بندوباری و آزادی غربی به جای آزادی به سبک بومی هستند. مجلس در گام اول انقلاب در نظارت به نحوه تخصیص و هزینه‌کرد این بودجه‌ها کارنامه قابل دفاعی ندارد؛

۱۱. مروج سبک زندگی اسلامی - ایرانی: سبک زندگی از جمله حوزه‌های خُرد برای تحقق گام دوم انقلاب اسلامی محسوب می‌شود. با این حال، اهمیت آن به هیچ وجه کمتر از دیگر حوزه‌ها نیست، زیرا اساسی‌ترین حوزه‌ای است که ارزش‌ها، نگرش‌ها، بینش‌ها، رفتارها و... هر فرد یا مجموعه‌ای در آن تجلی می‌یابد. از این رو، چنانچه ویژگی‌ها و شاخص‌های انقلابی در این حوزه صدق کند، می‌توان گفت که تجلی ویژگی‌ها و شاخص‌های انقلابی در حوزه‌های دیگر مانند سیاست، اقتصاد، اجتماع و... کار چندان دشواری نخواهد بود. در واقع، اگرچه همه ساحت‌های زندگی باید واجد ویژگی‌های انقلابی‌گری باشد، اما چنانچه کسی فقط در حوزه سیاست انقلابی باشد و در حوزه سبک زندگی به انقلابی‌گری توجه نداشته باشد، انقلابی بودن وی ناقص و ابر بوده و دیر یا زود انقلابی بودن وی یا کم‌رنگ می‌شود و یا وی از انقلابی بودن خود پشیمان می‌شود. درست به همین دلیل، دشمن در نفوذ شبکه‌ای و جریانی در صدد آن است که سبک زندگی مردم کشورمان را هدف قرار دهد و به نوعی، افرادی با معیارهای سبک زندگی آمریکایی (American life style) در ایران به وجود بیاورد.

به بیان دقیق‌تر، از مهم‌ترین دلایل تمرکز بر سبک زندگی و تلاش برای اصلاح آن در گام دوم انقلاب، به فاصله گرفتن سبک زندگی امروزی جامعه از معیارهای اسلامی - ایرانی است، زیرا از یک سو، به سبب عدم تولید کافی کالاها و خدمات متناسب با ارزش‌های اساسی مردم و تنوع و وفور محصولات ارائه شده در نظام ارزشی رقیب؛ از سوی دیگر، سبک بومی زندگی در ایران دچار فرسایش شده و بیش از پیش از معیارهای سبک زندگی بومی اسلامی-ایرانی فاصله گرفته است.

حال، نقش مجلس شورای اسلامی در تلاش برای ترویج سبک زندگی اسلامی-ایرانی در دو سطح بررسی شدنی است: در حوزه زندگی شخصی نمایندگان که آنها باید اصول اساسی سبک زندگی اسلامی-ایرانی مانند ساده‌زیستی، اخلاق‌محوری، دوری از تجمل، اسراف، مصرف‌زدگی و... به طور جدی مدنظر قرار دهند و به عبارت دقیق‌تر، به رسالت نمایندگی به‌عنوان زمینه‌ای برای کیسه دوختن نگاه نکنند. در سطح دیگر به وظایف قانونی مجلس

برمی‌گردد که باتوجه‌به وظیفه نظارتی‌ای که دارد، باید با ریخت‌وپاش‌ها، اسراف‌ها، تجمل‌ها و... مبارزه کند.

سخن پایان

آنچه در ارتباط با شاخص‌های مجلس تراز انقلاب گفته شد، شاخص‌هایی برای نماینده تراز انقلاب نیز محسوب می‌شود. باوجوداین، نکته مهم دراین‌زمینه آن است که گام دوم انقلاب فراز و مرحله نوینی از فرایند تحقق انقلاب اسلامی است که پس از گذر از فراز و نشیب‌های گام اول انقلاب، می‌تواند انقلاب را گامی دیگر به تحقق تمدن نوین اسلامی نزدیک‌تر کند. بنابراین، در گام دوم انقلاب، دستگاه‌های مختلف کشور باید افق تمدنی داشته و براساس این افق فعالیت کنند. دراین‌میان، مجلس شورای اسلامی نیز از جمله دستگاه‌های اصلی و تأثیرگذار در تعیین مقدرات کشور است که در گام دوم انقلاب باید با بینشی تمدنی، برای تحقق اهداف و سرفصل‌های موردانتظار در این گام، اقدام کند. می‌توان گفت که هدف اساسی و نقطه کانونی در نقش‌آفرینی این نهاد در گام دوم انقلاب اسلامی، باید امیدآفرینی باشد که این نیز محقق نمی‌شود، مگر آنکه همه سرفصل‌ها و انتظاراتی که در گام دوم انقلاب متوجه مجلس است، محقق شود. به‌عبارت‌دیگر، مجلس شورای اسلامی در گام دوم انقلاب اسلامی باید مجلسی امیدآفرین باشد و به صورت فعال، پرتحرک و انقلابی در صحنه تحولات کشور حضور داشته باشد.